

технологічному обладнанню, ветеринарії і т.п. 20.Впровадження маловитратних технологій; 21.Впровадження уніфікованої системи управління відтворенням стада та племінною справою “АСУ.Селекція і відтворення стада”, для господарств різної потужності та форми власності.

Ми вважаємо, що ця стаття має дискусійний характер, але при цьому повинен бути один головний рефері – інтереси держави. І тут треба ще раз звернутись до нашої історії і згадати слова видатного фахівця в галузі розведення та генетики сільськогосподарських тварин М.Завадовського: “...увлекаясь экспериментами, можно легко потерять достигнутое хорошее, пытаются получить ещё лучшее» (цит. за [5]). На наш погляд, такий підхід до проблеми повинен займати домінуюче положення в системі розв’язання стратегічних інтересів виробника, переробника, реалізатора та споживача продукції галузі свинарства.

Бібліографічний список

- 1.Небелиця М., Самохвал І. Деякі аспекти ефективного використання свиней в умовах сьогодення //Тваринництво України.- 2001.- №3. -С.9-11.
- 2.Матюшко В. Вирощуйте свиней //Ветеринарна медицина України.- 1997.- №8.- С.46-47.
- 3.Рыбалко В.П. Анализ состояния и пути возрождения свиноводства на Украине //Свиноводство.- №1. -1996.- С.8-12.
- 4.Мысик А.Г. Актуальные проблемы производства свинины в Российской Федерации //Свиноводство. - №1.- 1996.- С.21-26.
- 5.Смирнов Н.П. Селекция в свиноводстве //Свиноводство.-№6.-1991.- С.41-42.

В статье отражены результаты исследований состояния отрасли свиноводства Днепропетровской области, определены проблемы и пути их решения.

The results of researches of the state of the pig breeding of the Dnepropetrovsk region are reflected in the article, certain problems and ways of their decision.

УДК 636.4.033:338.512

СОБІВАРТІСТЬ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ В ПОЛІССІ УКРАЇНИ

А.І.Трончук

Інститут тваринництва УААН

У статті наведено результати розробки нормативів собівартості та її структури при виробництві свинини для умов Полісся України.

собівартість, свинина, економіка, витрати, ресурси

Стан галузі свинарства за період переходу до ринкових відносин характеризувався значним зменшенням поголів'я і його продуктивності, різким

спадом виробництва свинини, високими і нестабільними цінами на основні і обігові засоби виробництва, великим диспаритетом цін на промислову та сільськогосподарську продукцію, що призвело до значного зростання собівартості та зміни структури виробничих витрат на виробництво м'яса свиней. Тому виробництво свинини стало збитковим і неконкурентоспроможним.

Для покращення стану галузі необхідна правильна економічна оцінка виробництва свинини та державна політика по найбільшому сприянню щодо розвитку галузі і особливо ціноутворенню і удосконаленню цінового механізму. Базовою основою для цього має бути обґрунтування і розробка нормативів виробничих витрат і ресурсів, собівартість та її структура при виробництві свинини, які і будуть служити основою для визначення реалізаційних цін.

Матеріал та методика досліджень. Проведенні дослідження мали за мету визначення питомих нормативів собівартості та її структури при виробництві свинини при середньодобових приростах свиней – 300 і 400 грамів.

Дослідження виконувались розрахунково-конструктивним методом з використанням економіко-математичного моделювання та рішення задач на ПК по визначенню раціональної організації виробництва свиней. Вартісна оцінка виробничих приміщень, будівель і споруд виконувалась на основі матеріалів проектно-технологічного інституту "Харківагропроект", а технічних і обігових засобів – по прогнозованих (планових) цінах.

Встановлення усіх витрат і ресурсів на виробництво свинини в натуральному і грошовому обчисленні здійснювалось на основі схем виробництва діючих в масі сільськогосподарських підприємств технологій і проектів окремих ферм з повним комплексом виробничих процесів та операцій по обслуговуванню свиней.

Результати досліджень. Проведені дослідження вказують на особливе значення при виробництві свинини кормового фактора, оскільки частка кормів у структурі собівартості займає більше половини виробничих витрат. Витрати на корми формують, виходячи з місцевих умов: вибір кормових культур в зоні Полісся відповідно до різноманітних типів ґрунту, як правило, бідних на гумус; зернова частина раціону базується на ячмені, пшениці, житі, на обмеженій частці гороху і без кукурудзи; у зв'язку з відсутністю промислових посівів соняшнику немає в достатній мірі соняшникового шроту; на більшій частині ґрунтів добре росте картопля і тому дрібна картопля ("відкат") включається в раціони свиней; зелені корми представлені здебільшого конюшиною і люпином й ін.

Виходячи з умов Полісся були розроблені річні нормативи заготівлі і структури кормів для заданої продуктивності свиней, які забезпечують відносно високу оплату корму. В основу цих нормативів покладено фізіологічні норми потреби в поживних речовинах і норми годівлі тварин з урахуванням їх статеві-вікового складу і фізіологічного стану, продуктивності, живої маси, сезонів року, потреби кормів на підтримання життя і продукцію, енерговитрат на вирощування і виробництво кормів, та мінімальної потреби кормової площі.

При узагальненні витрат кормів і всіх інших витрат на виробництво свинини установлено, що для одержання середньодобових приростів на вирощуванні і відгодівлі молодняку свиней 300 г сукупні витрати на складну свиноматку становлять 7308 грн., а 400 г - 8127 грн. Але, не дивлячись на зростання на 11,2% всіх затрат ресурсів на складну свиноматку, собівартість 1 ц приросту зменшується на 10,9% і становить відповідно - 497 і 443 грн. (таблиця).

Собівартість приросту свиней та її структура в залежності від продуктивності молодняку в Поліссі України

Показник	Середньодобовий приріст, г	
	300	400
Всього витрат на 1 основну свиноматку зі шлейфом в рік, грн.	7308	8127
у т.ч. в %:		
оплата праці	6,4	6,2
паливо та мастила	2,2	2,2
корми	63,1	65,8
роботи та послуги	8,0	7,4
поточний ремонт	5,4	4,9
утримання основних засобів	9,5	8,3
інші витрати	3,4	3,2
загальновиробничі	2,0	2,0
Собівартість 1 ц приросту, грн.	497	443
Одержано приросту на основну свиноматку зі шлейфом, ц	14,4	18,0
Затрати в натурі на основну свиноматку:		
кормів, ц к.од.	122	135
праці, люд.-год.	374	362
електроенергії, кВт-год.	1572	1623
палива та мастил, кг	102	113

Найбільшу частку в витратах на виробництво свинини займають корми – 61,3-65,8%. Це зумовлюється тим, що з підвищенням приростів, по-перше, збільшується загальний рівень витрат кормів на основну свиноматку зі шлейфом на 10,7% (з 122 до 135 корм. од. на рік), по-друге, підвищується повноцінність годівлі, яка супроводжується зростанням на 4% вартості 1 ц кормових одиниць (з 37,8 до 39,3 грн.). У цілому ж вартість кормів на основну свиноматку зростає на 16% і становить відповідно 4610 і 5347 грн. Значну частку в структурі собівартості займають роботи і послуги – 8,0-7,4% та паливо і мастильні матеріали - 2,2%. При цьому необхідно відмітити, що паливні і мастильні матеріали в основному витрачаються тільки на перевезення кормів і реалізацію свиней. Питома вага утримання основних засобів зменшується з 9,5 до 8,3%, а поточний ремонт - з 5,4 до 4,9%. На частку оплати праці припадає до 6,4-6,2%, інших прямих витрат - 3,4-3,2% і загальновиробничих - до 2,0%.

Висновки. Розроблено і обґрунтовано параметри матеріально-грошових, трудових і енергетичних ресурсів для умов Полісся України. У результаті цього стало можливим визначити питомі показники собівартості свинини, які є нормативним матеріалом, що може використовуватись при

обґрунтуванні і визначенні цін реалізації свинини, а також для встановлення економічної ефективності і стимулювання виробництва свинини.

В статье приведено разработку нормативов себестоимости и ее структуры при производстве свинины для условий Полесья Украины.

In issue is given development of the specifications cost price and its structure by pork production for conditions of Polissya of Ukraine.

УДК 636.4

СТАН ПЛЕМІННОЇ БАЗИ СВИНАРСТВА УКРАЇНИ

В.О.Медведєв, О.М. Церенюк, Хватов А.І.,

Россоха Л.В., Стрижак Т.А.

Інститут тваринництва УААН

В статті наведено аналіз сучасного стану галузі свинарства в Україні, викладено пріоритетні напрями розвитку галузі на найближчі роки та подальшу перспективу.

свині, розведення, породи, типи, лінії

Валовий обсяг виробництва свинини у світі постійно зростає, значно випереджаючи інші галузі тваринництва. Так, у 2000 році виробництво свинини в 1,6 раза перевищувало виробництво яловичини, а темпи розвитку свинарства були в три рази вищими за темпи розвитку скотарства. Однак економічна криза в Україні не дає змоги збільшувати виробництво свинини, через диспаритет цін, низьку платоспроможність громадян та інші чинники.

Сучасне свинарство України з ефективної промислової високотехнологічної галузі перетворилось на низько ефективну галузь, якій притаманні такі риси: здрібніння, сезонність, низька технологічність та механізація трудомістких процесів, нераціональне використання промислових потужностей, низька забезпеченість кормами, якість яких не витримує ніякої критики. Потенціал продуктивності тварин племінних заводів постійно знижується через неможливість проведення спрямованої селекції в умовах незадовільного утримання та годівлі. Враховуючи цей чинник та скорочення поголів'я, в Україні різко знизилась чисельність м'ясних порід та типів свиней. Зменшення поголів'я відбулось і серед спеціалізованих внутрішньопородних типів у великій білій породі, так за минулий рік практично зник голубівський спеціалізований м'ясний тип великої білої породи свиней. Все частіше використовуються тварини імпортного походження: датського, фінського, англійського, французького та польського, які ще не пройшли акліматизації.

Однак серед загальних негативних ознак намітились деякі позитивні тенденції. Так, позитивним є те, що процес скорочення поголів'я, починаючи з 2000 року, зменшився, а в період 2001-2002 років припинився – відбулось